

ХОТУГУ КЫЫМ

ССКП Абый оройуоннаабы комитетын уонна
үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаабы
Советын органа.

Тахсара I сыла.

№ 8 (8)

Бас кыһын

25

күнө

1953 сыл.

ЧЭПШНЭР

сыйыта 10 Арчы.

Саҥа заемга суртуллубут үп
бииги дойдубут народун хаһаа-
йыстыбатын салгыы сайынна-
рыыга, коммунизмы тутуу улуу
дьыалатыгар кылаат буолуоҕа!

ГОСУДАРСТВЕННОЙ САҢА ЗАЕМ

Сэрни кэһинээри бастаки
биизе сыллаах былааны 1950 с.
кыайыаахтык тодорон баран,
советскай народ Коммунисти-
ческай партия салаататынан,
партия XIX съездин директива-
ларынан туруоруллубут баара-
бай соруктары олоххо киллэ-
рингэ биизе ытыаатка үйө
сылгыар үлэһит. Дойду үрдү-
күн хаһаайыстыбанын - куль-
турнай тутууга саагтан са-
на хайыааах кыайылар сит-
тиһилээлэр.

Советскай промышленность
бородоуксуфатын онорон таһаа-
рыкта 1951 сылы, 1952 сыла
тэҥнээтэххэ 11 бырыыан
үүнэ.

Тыа хаһаайыстыбатын үлэ-
һиттэрэ сүткэн кыайылары
ситтистэр. Бурдугу үүнэри
проблемата бүктэннээхтик
быһаарыллына. 1952 сыл үр-
дүк үүнүүнү ситиһэн 8 мил-
лиард бугут бурдук ылыһына.

Промышленность уонна тыа
хаһаайыстыбата дохсунук өрө
көтөбүллүүтэ, советскай народ
материальнай олобо куруутун
өрө көтөбүллүүтүнүн буолаа.
Ити үлэһиттэр уонна бааһы-
нафтар доһунээх хампаанна
уонна дохототтара үүнүүтүнүн,
национальнай дохуот улаатын-
тынан доһуобуолланына.

Ити курдук социалистиче-
скай экономика модунук өрө
көтөбүллэрингэр олобуран, би-
һиэхэ национальнай дохуот
хабааннаабакка улаатар, үлэ-
һиттэр үйүгүлээх олохторо туһ-
сар. Кини куоракка итэннээ-
ри биһиэрэ социалистическай
производстваны салгыы көп-
түгүтэ кыабы биирдэ.

Үлэһиттэр үйүгүлээх олохто-
рун туһугар Коммунистическай
партия уонна Советскай пра-
вительство ахсаабат кыаһын-
дарын уурааһа, государ-
ственная розничнай сыанада-
ры куруутун намтатыыга, оло-
бор дьыллар тутуулары кыһы-
нык тэһиттэргэ, табаар эри-
һиттин көпөтүгүтэ илэ-чачын
көстөр.

Биэс сыл иһигэр 6 төгүл
сыла түбүгүттэн иһилин-
нэ сүүһүнөн миллиары сүүйдэ.
Алардас бийылгы сыана тү-
бүгүтүгэр иһилиннээ быһаччы
лар барса 53 миллиарда тэҥ-
лээр.

Эйэлээх тутуу сүүнэ улахан
далаанына коммунизм улуу
сталинскай тутууларыгар ыт-
тылар баарабай үлэһит олох-
хо киллэрин кыайыларыйтан
көстөр.

Бииһи дойдубутугар народ
хаһаайыстыбатын үбүлээһин 80-
тан таһаа бырыһыана промыш-
ленность, транспорт, эргээн
уонна тыа хаһаайыстыбатын
дохуотуттан киирэр. Оттон нэ-
һилиннээ төлүүр лодуога баа-
ра-суога бюджет 9 эрэ быры-
һыанын хабар. Ити—бииһи

дойдубут бюджета капиталле-
стическай дойдулар бюджетта-
рыттан тосту уратыта. Капи-
талистическай дойдуларга бюд-
жет сүрүн өтө национальнээ
сприэй-харага суох хаһааһы-
нынан молуктан киирэр үп
буолар.

Бииһи бюджеттат биһр бы-
һаарыааах эбиһилиннэн Со-
ветскай государственнай заем-
га буолалар. Бииһи совет-
скай заемтат—дыһинээх на-
роднай заем.

Советскай заемнар истори-
яда бииһи социалистическай
Ийэ дойдубут сайдытын ис-
ториятын кытта ыкса сибээс-
тээх.

Бииһи советскай заемнар бы-
тыгар государство, народ интэ-
риэстэрин кытта сөптөөхтүк
дүөрөлдөөлөр. Государствен-
най заемнар, биһр өттүнэн,
народ хаһаайыстыбатын уонна
культурнай тутууну үбүлээ-
һингэ бюджет дохототтарын
биһр суол истогоннунан, оттон,
иккис өттүнэн, үлэһиттэр сүү-
бүүллэрин уонна бырыһыана-
рынан ылар дохототтарынан
буолалар.

ССРС граждандара—бэйэлэ-
рин Ийэ дойдуларын төлөнөөх
патриоттара. Советскай кини-
эхэ заемга суртуу—патриоти-
ческай пэс, социалистическай
государство хаһаайыстыбанын
-политическай дьаһалдарын ак-
тивнай өйөөһүн биһр суол кө-
рүгэ.

Советскай правительство са-
ҥа государственнай заемы 15
миллиард солкуобайга таһа-
рар туһунан уураабы ылыһа.
Коммунистическай партия,
Советскай правительство, саҥа
заем суртуулар сууматын
аһыбатан таһаарыылар, наа-
далаах резервалар сөптөөхтүк
баар буолбуттары кэр-
дөрөр. Онон кинилэр народ бэй-
лэтин материальнай - культу-
рай олобун илгэтин туһары-
нарыгар аһалын кыаһынныла-
рын биһр көстүүтэ буолар.

Бу заемга суртуу улахан
хаһаайыстыбанын - политичес-
кай суолталаах хампааньанал
көстөр.

Советскай, партиянын, проф-
союзнай уонна комсомольскай
тэриэтэлэр, госкредит уонна
сберегательнай дьыалага кө-
мөлөөр комиссиялар заемга
суртуу хас биринди тэриэтэ-
лэр, колхозтарга үрдүк тэри-
лиэһээхтик ытыллалларыгар
улахан кыаһынны туһаа-
һыахтара.

Бииһи оройуонмут үлэһит-
тэрэ, колхозтаахтара саҥа
заем таһаарылытын биһр-
кэн туран, биһр кини курдук
кытаалларыгар активнайдык
суртууларыгар, онон бэйэлэ-
рин патриотическай көстөрүн
чистээхтэрин тодороллоругар
саарбағалааһын суох.

Оройуон үлэһиттэрэ, саҥа заемга активнайдык сурунан,
Ийэ дойдуларыгар, Ленин—Сталин партиятыгар мунгура суох
бэринилээхтэрин көрдөрөллөр

ИЙЭ ДОЙДУГА ТАПТАЛ

Заемы саҥа таһаарар туһу-
нан ССРС Министрдерини Со-
ветын уураабын «Түмүү»
колхоз колхозтаахтара сүткэн
үөрүүнүн, патриотическай өрө
көтөбүллүүнүн көрүстүлэр.
Итин партиянын тэриэтэ
секретара П.Е. Слепцов арыт-
бытын көһнө, заем туһунан
дамылааты ССКП райкомун
представителэ Р.А. Иванон
огордо.

Кини аймах дьолун туһугар,
эйдэһаалата кыаһыгар, ССРС
народун хаһаайыстыбатын
барбарда сайыннарыыга бу
саҥа таһаарыллар заем сүткэн
суолтатын көпсөөн туран,
колхозтаахтар бука бары су-
руталларыгар баарда.
—Бииһи бүтүн аан дойду
үрдүнүн народтар өйөлөөхтик

олорууларын иһин охсуһууну
баһылаан-көһүлөөн иһэр дык-
ти үчүгэй социалистическай
Аба дойдубут иһинигин өссө
чөлгийэ сайларын туһугар
күүһүтүн харыстаабакка үлэ-
лиһит, бииһи сылын ааһы
улам өлгөмүсүйүн иһэр дохуоп-
тун Ийэ дойдубут модун күүһэ
сылтан сыл ааһы барбарда сай-
дарын биһр көстүүтэ,—дир
комсомолец Корякин Петр Афа-
насьевич.

Ити курдук, Ийэ дойдуга
таптап төлөнөөх тылларын
этэн туран, колхозтаахтар бө-
һөлэрин ордуна үгүтэри са-
ҥа государственнай заемга
суртуулар уонна суррумут
үгүтэри тутта төлөөтүлэр.

А. СЛЕПЦОВ.

Эйэлээх тутууну үбүлүүллэр

Государственной саҥа заемга
таһаарар туһунан Советскай
правительство ылыммыт уураа-
бын Майылар нэһилигинээри
«Кыһамыһаах» колхоз кол-
хозтаахтара олус биһрээрн кө-
рүстүлэр.

Райсовет депутата Д.Е. Ни-
кулдин сөбүдэһсөйдөөх үгүтэ-
таһаарнай фермэтин үлэһит-
тэрэ ордук өрө көтөбүллүү-
лөөхтик суртуулардылар.

Ферма үлэһиттэрэ К. А. Ни-
кулдина, А. Н. Фримова бэй-
лэс биизе сыллаах былааньан

көрүллүбүт коммунизм баара-
рай былааньан кыаһылаахтык
толорууга, советскай народ
материальнай олобо бастала
суох чөлгийиригэр биһиги го-
сударства биһрээр хас биһр-
ди солкуобайыт көмөнү
огорорун билэбит дииллэр.

Эйэлээх тутууну үбүлээһин-
гэ аһамыт саҥа заем суртуу-
тууга, заем таһаарыллар күнү-
гүр кыаһылаахтык түмүк-
тэннэ. Онооха ферма үлэһит-
тэрэ бастаатылар.
Е. САДОВНИКОВ.

Иһинэн от охсоочулар, от кэбиһээччилэр уонна сенокосилкалар машинистарын 1953 сыллаабы от хомуругар үлэ үрдүк оҕорумтотун иһин социалистическай куоталаһыларын УСУЛУОБУЙАТА

Манык усулуобуйалары то-
лорбут сенокосилкалар маши-
нистара, иһинэн от охсоочу-
лар уонна от кэбиһээччилэр
куоталаһын кыаһылаарынан
аарылаалар.

Сенокосилкалар машинис-
тара бэйэлэрин сменаларыгар
үчүгэй хаачыстыбаалаахтык:
от ыһын 10 күнүгэр диэри 35
гектартан итэбэһэ суоҕу, от
ыһын 11 күнүгэр 20 күнүгэр
диэри 10 гектары, от ыһын
21 күнүгэр 31 күнүгэр диэри
10 гектары, атырдыах ыһын 11
күнүгэр 15 күнүгэр диэри 5
гектары уонна сезон устаты-
гар бүтүнүүтүгэр 44 гектар,
атырдыах ыһын 1-гы күнүгү-
төн 10 күнүгэр диэри 42 гек-
тары, атырдыах ыһын 11 кү-
нүгүтөн 15 күнүгэр диэри 21
гектары уонна сезон устаты-
гар бүтүнүүтүгэр 182 гек-
тартан итэбэһэ суоҕу оу-
сулардахтарына;

Итиннэхэ кинилэрэ сыһаа-
рыллыбыт аттар туруутара ор-
тогтон итэбэһэ суох эмис
буоллахтарына, оттон кинилэр
үлэһээбит сенокосилкалара
уонна бытархай туттар тэби-

риһинэрэ барыта бүтүн буолла-
бына.

Иһинэн от охсоочулар:
от ыһын 10 күнүгэр диэри 9
гектартан итэбэһэ суоҕу, от
ыһын 11 күнүгэр 20 күнүгэр
диэри 10 гектары, от ыһын
21 күнүгэр 31 күнүгэр диэри
10 гектары, атырдыах ыһын 11
күнүгэр 15 күнүгэр диэри 5
гектары уонна сезон устаты-
гар бүтүнүүтүгэр 44 гектар,
атырдыах ыһын 1-гы күнүгү-
төн 10 күнүгэр диэри 42 гек-
тары, атырдыах ыһын 11 кү-
нүгүтөн 15 күнүгэр диэри 21
гектары уонна сезон устаты-
гар бүтүнүүтүгэр 182 гек-
тартан итэбэһэ суоҕу оу-
сулардахтарына;

Дьахталлар от ыһын 10 кү-
нүгэр диэри 4 гектартан итэ-
бэһэ суоҕу, от ыһын 11 кү-
нүгүтөн 20 күнүгэр диэри 6
гектары, от ыһын 21 күнүгүтөн
31 күнүгэр диэри 6 гектары,
атырдыах ыһын 1 күнүгүтөн 10
күнүгэр диэри 6 гектары,
атырдыах ыһын 11 күнүгүтөн
15 күнүгэр диэри 3 гектары
уонна сезон устатыгар 25 гек-

Үйүгүлээх олох туһугар

МАЙЫЛАР. Молотов аатынан
колхоз колхозтаахтара 1953
сыллаабы государственнай
заем суртууутугар активнай-
дык кытыһылар.

—Бииһи социалистическай
Ийэ дойдубут,—дир үгүтэ-
таһаарнай фермэтин сөбүдэһсө-
йө И.В. Слепцов,—эһэ поли-
тикатын тутуһаахтык ыһтар. Би-
һини мунгура билэбит киһг
һинигэр эйэлээх тутуу баара-
бай үлэһэрэ бара тураллар.

Саҥа государственнай заемы
таһаарар туһунан правитель-
ство уурааба бииһи колхозтаах-
тарга үөрүүдөөх суол. Бииһи
государствага нэс биһрээр
үһүт саҥа куораттар уонна дэ-
риэбинэлэр, оскуодлар уонна
баһанын ссалар буолуохтара.

Партия, правительство би-
һиэхэ ыһтар саҥа массынна-
лара буолач, эргийэн кэллэх-
тэрэ.

Таб. Слепцов эһиттин кол-
хозтаахтар бары истингэй
өйөөтүлэр. Кинилэр, государ-
ствага нэс биһрээр үһүт ком-
мунизм тутуутун түргэттөөр
дистэйлэр.

Саҥа заемга суртуууга
Чаахчатаабы үчэаска колхоз-
таахтара үрдүк активнайы
көрдөрүлэр. Ыһамыһыт А.В.
Никулдина суртунут сууматын
кыһаа иһиннэ тутта төлөөтө.

Д. СЛЕПЦОВ.

тартан итэбэһэ суох сирин
оуһахтарына;

Оболор от ыһын 10 күнүгэр
диэри 4 гектартан итэбэһэ
суоҕу, от ыһын 11 күнүгүтөн
20 күнүгэр диэри 5 гектары,
от ыһын 21 күнүгүтөн 31 кү-
нүгэр диэри 5 гектары, атыр-
дыах ыһын 1 - ы күнүгүтөн
10 күнүгэр диэри 5 гектары,
атырдыах ыһын 11 күнүгүтөн
15 күнүгэр—3 гектары уонна
сезон устатыгар бүтүнүүтүгэр
22 гектары үчүгэй хаачысты-
баалаахтык оуһахтарына.

От кэбиһээччилэр кэмгэр
уонна үчүгэй хаачыстыба-
лаахтык от ыһын 10 күнүгэр
диэри 10 тоһаттан итэбэһэ
суохтук, от ыһын 11 күнүгүтөн
20 күнүгэр диэри 80 тонн, от
ыһын 21 күнүгүтөн 31 күнүгэр
диэри 80 тонн, атырдыах ыһын
1 күнүгүтөн 10 күнүгэр диэри
80 тонн, атырдыах ыһын 11
күнүгүтөн 20 күнүгэр диэри 80
тонн уонна сезон устатыгар
бүтүнүүтүгэр 330 тонн оту
кэбистэхтэринэ.

